

Dosarul nr. 3ra-1138/2022
2-21167130-01-3ra-03112022

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V.Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Strajesco Natalia împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la
anularea actului de constatare,
împotriva hotărârii din 04 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
admis acțiunea depusă de Strajesco Natalia,

c o n s t a t ă:

La 11 noiembrie 2021, Strajesco Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 338/29 din 22.10.2021.

În motivarea acțiunii Strajesco Natalia a indicat că, nu este de acord cu actul de constatare, considerându-l ilegal și pasibil anularii, întrucât, actul de constatare a fost emis în rezultatul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inițiat în baza procesului-verbal de inițiere a controlului nr.598/29 din 26 iulie 2021. Temei al inițierii controlului a fost sesizarea Serviciului de Informații și Securitate înregistrată la Inspectoratul de Integritate al Autorității Naționale de Integritate cu nr.5832 din 09 iulie 2021.

A notat reclamanta că, în rezultatul controlului efectuat, inspectorul de integritate a constatat că la data de 09 aprilie 2019 între Direcția Educație, Tineret și Sport. sect. Centru, în persoana șefului Natalia Strajesco, având calitatea de beneficiar și Vizneac Igor, având calitatea de executant, a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor de transport, cu termen de executare a acestor servicii fiind

stabilită perioada 09 aprilie 2019-31 mai 2019, actul juridic respectiv fiind aprobat de șeful DETS Centru, Natalia Strajesco, prin aplicarea semnăturii acesteia. Valoarea serviciilor executate în baza contractului menționat fiind stabilită în mărime de 4 000 lei lunar. Potrivit listei de calcul pe luna mai 2019 lui Vizneac Igor i-au fost achitate mijloace bănești pentru serviciul de deservire prestat.

Prin urmare, în viziunea inspectorului de integritate, în exercitarea funcției de șef a Direcției Educație Tineret și Sport, sect. Centru, Natalia Strajesco a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea conflictului de interes real, în conformitate cu art.12 alin.(4) lit. a) - b), art. 12 alin.(5) și alin.(7), art. 14 alin.(2)-(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în cazul încheierii contractului de prestare a serviciilor din 09.04.2019 cu persoana apropiată, ginerele Vizneac Igor, fapt care a condus la consumarea conflictului de interese, prin prisma reglementărilor statuate la art.12 alin.(10) al Legii nr. 33/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

A declarat reclamanta că, conform art. 12 alin.(3) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Astfel, a menționat reclamanta că, inspectorul de integritate nu a luat în calcul faptul, că deși în preambulul contractului de prestare a serviciilor de transport din 09 aprilie 2019 se menționează că din numele beneficiarului (Direcția Educație, Tineret și Sport, sect, Centru) acționează Natalia Strajesco, în realitate acesta a fost încheiat/semnat din numele beneficiarului de către contabilul-șef Natalia Bulagra, ceea ce denotă că, concluzia inspectorului de integritate că a încălcat obligațiile stabilite la art. 12 alin.(4) lit.a) și b) și anume - informarea șefului ierarhic superior despre conflictul de interese și abținerea de la încheierea actului juridic până la soluționarea conflictului de interese sunt nefondate.

Mai mult ca atât, a indicat reclamanta că, de către inspectoratul de integritate a fost încălcat grav procedura de emitere a actului de constatare nr.338/29 din 22.10.2021.

Totodată, a invocat reclamanta că, în speță, procedura administrativă a fost inițiată la data de 09.07.2021 odată cu înregistrarea la Autoritatea Națională de Integritate a sesizării Serviciului de Informații și Securitate și a fost finalizată la data de 22.10.2021 cu emiterea Actului de constatare nr.338/29, deci s-a depășit nejustificat cu mult termenul legal de 30 zile de desfășurare a procedurii administrative, iar acesta nu a fost prelungit potrivit prevederilor legale. Prin

urmare, procedura administrativă a fost desfășurată ilegal, în afara termenului stabilit de lege, motiv care duce la nulitatea actului administrativ.

Drept urmare a celor relatate, a relatat reclamanta că, actul de constatare nr.338/29 din 22 octombrie 2021 este semnat de către inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Tatiana Pleșca, care nu are împuterniciri de a semna actul contestat.

Astfel, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind editarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării. Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost conferite.

Prin hotărârea din 04 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea înaintată de către Strajesco Natalia împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr.338/29 din 22 octombrie 2021. S-a anulat actul de constatare nr. 338/29 din 22 octombrie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate.

La 07 iulie 2022 Autoritatea Națională de Integritate, cu respectarea termenului prevăzut la art.245 alin.(1) din Codul administrativ, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva hotărârii din 04 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Ulterior, la 22 noiembrie 2022, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii, cu respectarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ

În motivarea cererii de recurs s-a menționat că, Codul administrativ al RM nr. 116/2018, cât și Legile cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132/2016 și privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17/2016, Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, sunt legi organice, iar, potrivit prevederilor art. 7 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017, în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).

A notat recurenta, că potrivit art. 5 alin. (3) din Legea precitată, normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Totodată, potrivit prevederilor art. 27 din Codul administrativ al RM nr. 116/2018 în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit

termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

Prin urmare, litigiului dat nu-i poate fi aplicat termenul de - 30 de zile de finalizare a procedurii administrative menționat în Codul administrativ al RM nr. 116/2018, deoarece Autoritatea la emiterea actelor de constatare se ghidează de prevederile normelor speciale, care nu prevăd expres un termen de efectuare a controlului și anume reiterăm asupra: Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Legea nr. 82/2017 a integrității.

La caz, a indicat recurenta că pentru actele de constatare ale inspectorilor de integritate, legea specială - Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Legea nr. 82/2017 integrității, Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate prevede un șir de termeni de procedură realizați în interiorul procedurii administrative care, cumulativ, depășesc substanțial termenul general de 30 de zile statuat de Codul administrativ al Republicii Moldova.

Mai mult ca atât, intimata/reclamanta la depunerea acțiunii în instanța de judecată s-a condus de prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 care prevede termenul de 30 zile de contestare a actului de constatare și nu de termenii indicați în Codul administrativ al RM nr. 116/2018. Astfel, pe de o parte se respectă și se acționează în corespundere cu legile speciale a Autorității, iar, pe de altă parte se invocă nerespectarea termenilor indicați din Codul administrativ al RM nr. 116/2018.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 04 iulie 2022, iar cererea de recurs nemotivată a fost depusă de către Autoritatea Națională de Integritate la 07 iulie 2022 (f.d. 86-87).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 27 octombrie 2022 Autorității Naționale de Integritate i-a fost notificată, prin intermediul poștei electronice, decizia integrală din 04 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 91).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat depus la 07 iulie 2022 și respectiv cel motivat depus la 22 noiembrie 2022, sunt în termen.

La 23 noiembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Nataliei Strajesco copia recursului motivat depus de Autoritatea Națională de Integritate cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d.101).

Prin încheierea din 01 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate împotriva deciziei din 04 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost numit pentru examinare în complet din cinci judecători.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs și referință, deoarece criticile recurentului și intimatului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Verificând argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul cu menținerea deciziei instanței de apel, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție respinge recursul.

Din actele cauzei rezultă că, în rezultatul controlului efectuat, inspectorul de integritate a constatat că la data de 09 aprilie 2019 între Direcția Educație, Tineret și Sport, sect. Centru, în persoana șefului Natalia Strajesco, având calitatea de beneficiar și Vizneac Igor, având calitatea de executant, a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor de transport, cu termen de executare a acestor servicii fiind stabilită perioada 09 aprilie 2019-31 mai 2019, actul juridic respectiv fiind aprobat de șeful DETS Centru, Natalia Strajesco, prin aplicarea semnăturii acesteia. Valoarea serviciilor executate în baza contractului menționat fiind stabilită în mărime de 4 000 lei lunar. Potrivit listei de calcul pe luna mai 2019 lui Vizneac Igor i-au fost achitate mijloace bănești pentru serviciul de deservire prestat.

La 20 octombrie 2021 Inspectorul de Integritate, a emis Actul de constatare nr. 338/29 prin care s-a decis:

- constatarea că, Strajesco Natalia - șef al Direcției Educație, Tineret și Sport, sect. Centru mun. Chișinău, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese, în conformitate cu art.12 alin.(4) lit. a) - b), art. 12 alin.(5) și alin.(7), art. 14 alin.(2)-(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapt prin care a admis consumarea conflictului de interese, prin prisma reglementărilor statuate la art.12 alin.(10) al Legii nr. 33/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

-din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, se va sesiza autoritatea competentă în vederea încetării raporturilor de muncă sau de serviciu ale Nataliei Strejesco, șef al Direcției Educație, Tineret și Sport, sect. Centru mun. Chișinău.

- se decede Strajesco Natalia, din dreptul de a exercita funcții publice și funcțiile de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

- se înscrie Strajesco Natalia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data rămânerii definitive a actului de constatare sau la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

- se aduce la cunoștință dnei Natalia Strajesco actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia în instanța de contencios administrativ (f.d. 6-10).

Conform art.3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Art. 5 din Codul administrativ, prevede că, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Art. 20 din Codul administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art.209 alin.(1) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării

actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Totodată, art.36 alin.(1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17 iunie 2016 (în redacția legii la momentul emiterii actului contestat), persoana care a fost supusă controlului poate contesta actul de constatare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

Așadar, invocând ilegalitatea actului de constatare, Strajesco Natalia a depus în instanța de apel acțiune în contencios administrativ prin care a solicitat anularea actului de constatare nr. 338/29 din 22 octombrie 2021.

Prin hotărârea din 04 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea înaintată de către Strajesco Natalia împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr.338/29 din 22 octombrie 2021. S-a anulat actul de constatare nr. 338/29 din 22 octombrie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că în situația în care nici Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016 și nici Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17.06.2016, nu instituie careva norme cu privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emiterie a actului de constatare, acest termen urmează a fi verificat prin prisma Codului administrativ, care la art. 60 alin. (1), (4) și (5), prevede că, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Astfel, instanța de apel a accentuat că, conform art.60 Codul administrativ, citat supra, este stipulat că, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel, respectiv completul judiciar accentuează că, nici o altă prevedere legală, care să fie pertinentă și aplicabilă acestor raporturi juridice, nu instituie alte termene, prin urmare se vor aplica cerințele capitolului III din Codul administrativ, iar drept consecință, în sensul art.60 alin.(5) Codul administrativ, în mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, în prezenta speță, ANI a avut la dispoziție un termen maxim de 90 zile pentru a finaliza procedura administrativă. Or, în activitatea sa Autoritatea Națională de Integritate, cu prioritate, se bazează pe 3 (trei) legi organice și anume : Legea nr.132 din 17.06.2016, Legea nr.133 din 17.06.2016 și Codul administrativ nr.116 din 19.07.2018 (în vigoare din 01.04.2019).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția instanței de apel este justă, având la bază cumulumul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

În susținerea concluziei, instanța de recurs menționează următoarele.

Conform art. 2 al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, care definește noțiunea de conflict de interese- situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii; interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Conform art. 3 alin. (1) lit. a) și alin. (2) al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, (1) subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sânt: persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la 15 Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Subiecții prevăzuți la alin.(1) sânt incluși în Registrul electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale, ținut de Autoritatea Națională de Integritate.

Art. 12 alin. (3)-(5) al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prevede că, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat: a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află; b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu

încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Conform art. 10 alin. (1) al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016, controlul averii și al intereselor personale, al respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Art. 28 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, prevede că, autoritatea efectuează controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Sesizarea făcută de persoane fizice sau juridice cu rea-credință atrage după sine răspunderea juridică a celui care a făcut sesizarea.

În acord cu art. 37 alin. (1), (3) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, după repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului.

În cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere printr-o scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Punctul de vedere al persoanei supuse controlului poate fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației. Dacă recepționarea invitației pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea acesteia.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în

cazul în care stabilește că: persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese; Actul de constatare privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se întocmește în conformitate cu prevederile art.35 și se aduce la cunoștința persoanei vizate de acesta în termen de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de recurs atestă că, instanța de apel temeinic și legal a anulat actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate nr. 338/29 din 22 octombrie 2021 din considerentul emiterii cu încălcarea procedurii.

Or, din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine ilegalitatea materială de fond a actului administrativ contestat, prin nerespectarea termenului procedurii administrative.

În acest sens, completul specializat al instanței de recurs reține că, în situația în care nici Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016 și nici Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17.06.2016, nu instituie careva norme cu privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emiterie a actului de constatare, acesta drept urmare urmează a fi verificat prin prisma Codului administrativ, care la art. 60 alin. (1), (4) și (5), prevede că, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii.

În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

În virtutea art. 27 din Codul administrativ, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice trebuie să acționeze într-un termen rezonabil, însă, în contradicție cu alegațiile Autorității Naționale de Integritate, art. 60 – art. 65 din același cod stabilește exact termenele procedurii administrative, situație care exclude aplicarea la caz a termenului rezonabil.

Or, în speța dată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel corect a stabilit că, începutul termenului de control corespunde zilei în care la Autoritatea Națională de Integritate a fost înregistrată sesizarea în privința

Strajesco Natalia - șef al Direcției Educație, Tineret și Sport, sect. Centru mun. Chișinău, adică la data de 09 iulie 2021 și, respectiv, procedura de control urma a fi închisă în termen de 30 zile, adică la data de 10 august 2021, cu posibilitatea prelungirii termenului cu cel mult 15 zile, dar, în orice caz, procedura administrativă nu putea depăși 90 zile și trebuia finalizată la 11 octombrie 2021, însă aceasta a fost terminată la 22 octombrie 2021. Iar, careva acte din care ar rezulta prelungirea termenului dat de către Autoritatea de Integritate și realizarea condiției de înștiințare a Nataliei Strajesco, nu se atestă. Cu atât mai mult că, art.60 alin.(2) lit.b) Codul administrativ, stipulează expres că, termenul general curge de la data înregistrării cererii de către autoritatea publică de control, adică de ANI, dat fiind că anume această entitate publică este responsabilă de efectuarea controlului, care se petrece prin inspectorii de integritate.

La acest capitol, instanța de apel just a reținut că, în elementul formal se include respectarea competenței, dispozițiilor referitor la procedură și cerințele de formă a actului administrativ, implică respectarea prevederilor art.60 Codul administrativ, care reglementează termenele în procedura administrativă. Aici, Colegiul lărgit subliniază că, în temeiul art.21 din Codul administrativ, care instituie principiul legalității și în baza art.3 din Legea nr.132, care instituie principiile de activitate a ANI, autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative, fapt care nu s-a întâmplat în această speță.

Drept urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, apreciază critic argumentul recurentului, Autoritatea Națională de Integritate precum că, actul de constatare nr. 37/10 din 15 februarie 2021, este unul emis cu respectarea termenelor. Or, art.93 Cod administrativ, stabilește că, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, instanța de recurs reține că la caz, nu poate fi invocat nici faptul respectării unui termen rezonabil de examinare a procedurii administrative, reieșind din faptul că dosarul nu este complex, iar acțiunile desfășurate de către inspectorul de integritate pe caz nu sunt voluminoase.

Totodată, Colegiul lărgit apreciază critic argumentul recurentului precum că la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 60 din Codul administrativ. Aici instanța de recurs ține să menționeze practica Autorității Naționale de Integritate referitoare la sancționarea disciplinară a inspectorilor de integritate pentru încălcarea termenului legal prevăzut de art. 60 din Codul administrativ la examinarea procedurilor administrative (decizia Colegiului disciplinar al Autorității Naționale de Integritate nr. 2 din 07 octombrie 2022 cu privire la sancționarea disciplinară a inspectorului de integritate Sergiu Popa).

În temeiul celor expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conchide că, în speța dată sunt întrunite temeiurile de ilegalitate a actului de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate nr. 338/29 din 22 octombrie 2021, din motivul nerespectării termenilor prevăzute de Codul administrativ.

În aceste condiții, nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat și interpretat greșit normele de drept material, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Analizând întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către recurent, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel întemeiată și legală.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea instanței de apel.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate.

Se menține hotărârea din 04 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Strajesco Natalia împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

